

Féregjázat

Miklós Mónika

Szegedi Tudományegyetem, Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Képi ábrázolás szak, Síküveg szakirány, III. évfolyam

Kovács Keve DLA, Docens

Feladat és feladat után

A munkám kiindulási pontja a „kagyló” feladatból származik, amit a Síküveg szakirányos hallgatók kaptak a 2013/1. félévben. Ezzel párhuzamosan a szakirányon lehetőség nyílt üvegdoboz tervekkel pályázni a Rákosi Glass Üvegfeldolgozó Üzembe, ahol magam készíthettem el a munkáimat. Terveimmel elnyertem az zsűri tetszését, és így el is készíthettem azokat az Üzemben. Az iskolai feladatok továbbgondolása mindig is foglalkoztatott, a feladat leadása után továbbdolgoztam azokon, új, szabad irányba formálva. Így készült el a végleges munka.

A Hajóféreg, számomra a legérdekesebb kagyló. A többi kagylóval ellentétben ennek a megítélése erősen negatív, hiszen egy kártevő. A víz alatti faanyagokban lakik, és azzal táplálkozik. A hatása ugyan negatív, de az eredmény mégsem teljesen szemét, hiszen a fa, amibe beleköltözik, csodálatosan bonyolult járatokkal gazdagodik, amiket csak akkor láthatunk, ha felszabdáljuk.

Ebből a problémából indult el az a gondolatmenet, hogy fel szeretném tárni a járatok szépségét. Az üvegdoboz azért a legmegfelelőbb hordozója az ötletemnek, mert amíg szabadjára engedi ezeket, egyszerre be is zárja egy dobozba. A víz alatti világ a felszínre kerülve elpusztul, viszont üvegbe zárva konzerválható, úgy hogy mindenki számára láthatóvá is válik egyben.

A kártevő munkájának felhozása a víz alól annyit jelent, mint kiszolgáltatni a világnak. Munkám csak az első lépcsőfok a láthatatlan láthatóvá tételében. Szeretnék ezzel többet foglalkozni, és olyan dolgokat is nyilvánvalóvá tenni üvegben, amik a föld alatt, vagy akár at űrben találhatók. Amiket kimozdítva eredeti helyükről semmivé válnak.

Képzeljük csak el egy csodálatos medúzát a vízben, majd ellopva a mindennapokban láthatatlan lakóhelyéről díszként helyezve az asztalunkra. A látvány kiábrándító, elpusztul a lény is, és az ok is, amiért birtokolni akartuk őt.

A hiteles megjelenítés nem a biológiai pontosságon alapszik, hanem a lényegének a kiragadásán, ami elhozhatja nekünk a mindennapokba. Megfogható, érzékelhető valóságban, és nem egy fotón, vagy felvételen.

A munkafolyamat részletes leírása

A kagylók közül a különleges hajóférgyet választottam, ami vájatokat készít kizárólag faanyagokban, amik tartósan a víz alatt tartózkodnak. Ezeknek a vájatoknak a valóban különleges látványának kerestem egy olyan anyagot, amiben látszódnak a belső rétegek is, amik a fában láthatatlanul maradnak. Erre a célra kézenfekvővé vált a lapokból álló üvegdoboz, mint hordozó.

Több terv közül, finomításokkal készült el a végleges üvegbeli féregjárat terv. Ezeket pontos méretarányos tervrajzokká alakítottam, és így indultam az üveggyárba.

A gyári napok

Már tapasztaltan mozogtam a gyárban, többször volt szerencsém ott dolgozni egy-egy munkámon. A dolgozók segítőkészek, és saját tervezőasztalt kaptam a terveim megvalósításához. Ott az első teendő a lapvágatás.

Ilyenkor munkalapra jegyeztem fel a kívánt üveglapok pontos méreteit, vastagságát, és esetleg fajtáját. Én egy zöldes színezetű parsol üveget választottam a mélyebb térhatás érdekében.

A lapokat kivágták, és lecsiszolták, ahogyan kértem (3db 19,5cm x 30cm, 2db 12,5cm x 31cm és 2 db 12,5cm x 30cm).

Ezután homokfűvást álló fóliával vontam be az üveglapokat minden oldalukról. Amikor ez elkészült, indigóval felvittem a tervrajzokról a fóliákra az egyes oldalak mintáit. Minden fűvást a doboz belső részbe terveztem, így a hátlapra tükrösen vittem fel a mintát, hogy befelé forgathassuk „sérült” oldalukat. Így nem törik meg a külső felület síkja.

Szikével elvágтам a fóliát a vonalak mentén és azokat a részeket, amiket a legerősebb homokfűvással szerettem volna kifűvatni, azokat szedtem ki először. Így fűvasonként mindig kiszedtem mellé azokat a részeket, amiket egyre halványabban szerettem volna, végül azt a rész amit először kiszedtünk már sokszoros homokfűvason megy keresztül, így lesz az a legmélyebb. Amit leghalványabbra szerettem volna, azt szedtem ki utoljára, így az csak egy réteg fűvást kapott.

A homokfűvó gépész személyes igényeimnek megfelelően állította be a gépet, ami szabályozta, hogy mennyi ideig, és milyen erősen fűjja magasnyomással az üvegre a homokot, és hogy mélységi homokfűvást vagy felületit szeretnék.

A lapok elkészültek. Az összeállítást pedig egy következő szakember végezte, a gyár másik szegletében. UV reagens ragasztóval, ami sokkal erősebb, mint a szilikon alapú ragasztók, és az üvegtől alig különbözőre szárad.

Viszont a szilikonos ragasztóknál sokkal merevebb, és mivel nagyon erős ragasztó, ha eltörik, inkább töri el az üveget, minthogy elváljon tőle. Ezért kellett különösen vigyázni az összeállításnál. Valamit a lapok között bennragadó por és ujjlenyomatok ellen kellett a legtöbbet dolgozni, hiszen amit belül hagyok az az összeállítás után végleg ottmarad.

Az összeállítás sikeres elkészültével a munka is elkészült, alaposan becsomagolva szállítottam Szegedre. A kiállításnál külön oda kell figyelni a megvilágításra, mivel a vetett árnyékának is nagy szerepe van a munkában. A lapok egymásra, és a doboz falra vetett árnyéka is része a látványnak, tovább gazdagítva a járatok kuszaságát. A doboz körbejárható, több irányból szemlélhető.